

ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਤਾਮਾਰ

ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਤਾਮਾਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਯੂਸੁਫ਼ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਇਕ ਅੰਤਰਾਲ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ, ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਇੱਥੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ; ਫਿਰ ਵੀ, ਪੁਰਖੇ ਦੇ ਇਤਹਾਸ ਦੇ ਉਤਪਤ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਹੋ ਇਕ ਉਚਿਤ ਥਾਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਯੂਸੁਫ਼ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਇਹ ਸਿਲਸਲੇਵਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਲਤ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਅਧਿਆਇ 37 ਵਿਚ, ਯਹੂਦਾਹ ਇਕ ਕੁਆਰਾ ਮਨੁੱਖ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਯਾਕੂਬ ਦੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ, ਇੱਜੜਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਰਵਾਹੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ, ਯਹੂਦਾਹ ਘਰ ਨੂੰ ਛੱਡਣ, ਇਕ ਤੀਵੀਂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੀਵੀਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਬਣਨ ਦੇ ਲਾਇਕ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਬੇਢੰਗੀ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਤਪਤ ਵਿਚ ਇਸ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਾਤਰ ਹਨ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਆਪਣੇ ਦੈਵੀ ਹੱਥ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ “ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਬਲਤਾਈ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ” (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12:9)। ਯਾਕੂਬ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਗਿਆਨ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਦਿਲ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਬਦਲਾਅ ਹੋਏ, ਨਾਲੇ ਯੂਸੁਫ਼ ਦੇ ਵੀ। ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜੋ ਉਤਪਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਇੱਕ ਕਨਾਨੀ ਇਸਤਰੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ (38:1-5)

¹ਉਸ ਵੇਲੇ ਐਉਂ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਯਹੂਦਾਹ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਕੋਲ ਹਠਾੜ ਨੂੰ ਗਿਆ ਅਰ ਇੱਕ ਅਦੂਲਮੀ ਮਨੁੱਖ ਵੱਲ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਉਂ ਹੀਰਾਹ ਸੀ ਮੁੜਿਆ। ²ਤਾਂ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਕਨਾਨੀ ਮਨੁੱਖ ਸੁਆ ਨਾਮੀ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਡਿੱਠਾ ਅਰ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਆ ਅਰ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਗਿਆ। ³ਉਹ ਗਰਭਵੰਤੀ ਹੋਈ ਅਰ ਉਹ ਇੱਕ ਪੁੱਤ੍ਰ ਜਣੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨਾਉਂ ਏਰ ਰੱਖਿਆ। ⁴ਉਹ ਫੇਰ ਗਰਭਵੰਤੀ ਹੋਈ ਅਰ ਇੱਕ ਪੁੱਤ੍ਰ ਜਣੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨਾਉਂ ਓਨਾਨ ਰੱਖਿਆ। ⁵ਉਹ ਫੇਰ ਵੀ ਗਰਭਵੰਤੀ ਹੋਈ ਅਰ ਪੁੱਤ੍ਰ ਜਣੀ ਜਣੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨਾਉਂ ਸ਼ੇਲਾਹ ਰੱਖਿਆ ਅਰ ਜਦ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਜਣਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਕਜੀਬ ਵਿੱਚ ਸੀ।

ਆਇਤ 1. ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਯੂਸੁਫ ਨੂੰ ਮਿਸਰ ਵਿਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ (37:36), ਯਹੂਦਾਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਅਦੂਲਾਮ ਵਿਚ ਗਿਆ, ਇਹ ਨਗਰ ਜੋ ਕਿ ਹਬਰੋਨ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ਬਾਰਾਂ ਮੀਲ ਦੂਰ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਉਹ ਇਕ ਕਨਾਨੀ ਕੋਲ ਠਹਿਰਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀਰਾਹ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਗਿਆਤ ਹਾਂ।

ਆਇਤ 2. ਜਦੋਂ ਉਹ ਉੱਥੇ ਸੀ, ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਕਨਾਨੀ ਮਨੁੱਖ ਸੁਆ ਨਾਮੀ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਡਿੱਠਾ ਅਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤੀਵੀਂ ਵਜੋਂ ਲਿਆ। “ਲਿਆ” ਸ਼ਬਦ ਇਬਰਾਨੀ ਕਿਰਿਆ *לָקַח* (ਲਕਹ) ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ “ਵਿਆਹ ਕਰਨ” ਦੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (4:19; 11:29; 24:67; 25:1)। ਫਿਰ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਦੋਵੇਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ “ਡਿੱਠਾ” ਅਤੇ “ਲਿਆ” ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲੈਣਾ (3:6; 6:2; 12:15; 34:2; 2 ਸਮੂਏਲ 11:2, 4)। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਵਾਸਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਣਿਆ ਸੀ।

ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਇਕ ਕਨਾਨੀ ਤੀਵੀਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣਾ ਇਸਹਾਕ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਕਨਾਨੀ ਤੀਵੀਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਸਿੱਧਾ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਹੈ (24:3)। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਰਿਬਕਾਹ ਅਤੇ ਇਸਹਾਕ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚੇਤੇ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਾਕੂਬ ਕਿਸੇ ਕਨਾਨੀ ਤੀਵੀਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ (27:46-28:1; ਵੇਖੋ 26:34, 35; 36:2)। ਫਿਰ ਵੀ, ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਯਾਕੂਬ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤੀਵੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਯਾਕੂਬ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀ। ਇਸ ਭੁੱਲ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਣ ਪੁਰਖੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਕਮੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੀਨਾਹ ਦੇ ਬਲਾਤਕਾਰ, ਸ਼ਕਮ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਅਤੇ ਯੂਸੁਫ ਦੇ ਲੋਪ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਯਾਕੂਬ ਦਾ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਨਾ ਹੀ ਅਸੀਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਗਰ-ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਵੱਲ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਆਇਤਾਂ 3-5. ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਬਾਰ-ਬਾਰ “ਗਰਭਵੰਤੀ ਹੋਈ” ਅਤੇ “ਜਣੀ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਤੀਵੀਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਧੜਾਧੜ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਗਰਭਵੰਤੀ ਹੋਈ ਅਰ ਉਹ ਇੱਕ ਪੁੱਤ੍ਰ ਜਣੀ ਤਾਂ [ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ] ਉਸ ਦਾ ਨਾਉਂ ਏਰ ਰੱਖਿਆ (38:3)। ਫਿਰ ਲਿਖਤ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫੇਰ ਗਰਭਵੰਤੀ ਹੋਈ ਅਰ ਇੱਕ ਪੁੱਤ੍ਰ ਜਣੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨਾਉਂ ਓਨਾਨ ਰੱਖਿਆ (38:4)। ਜਦੋਂ ਉਹ ਫੇਰ ਵੀ ਗਰਭਵੰਤੀ ਹੋਈ ਅਰ ਪੁੱਤ੍ਰ ਜਣੀ ਜਣੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨਾਉਂ ਸ਼ੇਲਾਹ ਰੱਖਿਆ, ਲਿਖਤ ਦੱਸਦੀ ਹੈ, ਜਦ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਜਣਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਕਜੀਬ ਵਿੱਚ ਸੀ (38:5)। ਕਜੀਬ ਸ਼ਾਇਦ ਅਕਜੀਬ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਾਉਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਥਾਂ ਜੋ ਅਦੂਲਾਮ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮੀਲਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਸੀ (ਯਹੋਸ਼ੁਆ 15:44; ਮੀਕਾਹ 1:14)।²

ਤਾਮਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਦੇ ਪਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ (38:6-11)

ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਲੇਠੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਏਰ ਲਈ ਇੱਕ ਤੀਵੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਉਂ ਤਾਮਾਰ ਸੀ। ਏਰ ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਪਲੇਠਾ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦ ਸੀ ਤਾਂ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ। ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਓਨਾਨ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੀ ਤੀਵੀਂ ਕੋਲ ਜਾਹ ਅਰ ਉਸ ਨਾਲ ਭਰਜਾਈ ਦਾ ਹੱਕ ਅਦਾ ਕਰ ਅਰ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਲਈ ਅੰਸ ਚਲਾ। ਓਨਾਨ ਨੇ ਜਾਣਿਆ ਕਿ ਏਹ ਅੰਸ ਮੇਰੀ ਅੰਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਉਪਰੰਤ ਐਉਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੀ ਤੀਵੀਂ ਕੋਲ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਮਈ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਭਈ ਕਿਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਲਈ ਅੰਸ ਨਾ ਦੇਵੇ।¹⁰ ਤਾਂ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਓਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਬੁਰਾ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ।¹¹ ਉਪਰੰਤ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨੂੰਹ ਤਾਮਾਰ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ ਰੰਡੀ ਬੈਠ ਰਹੁ ਜਦ ਤੀਕ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸ਼ੇਲਾਹ ਵੱਡਾ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਜੋ ਉਸ ਆਖਿਆ ਕਿਤੇ ਏਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗੁ ਮਰ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਤਾਂ ਤਾਮਾਰ ਚਲੀ ਗਈ ਅਰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ ਰਹੀ।

ਆਇਤ 6. ਹਾਲਾਂਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਅਸੀਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਤੀਵੀਂ ਚੁਣੀ ਸੀ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ। ਜਦੋਂ ਪਲੇਠੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਏਰ ਦੇ ਵਿਆਹੁਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆਇਆ, ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਮਾਪਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪ੍ਰਥਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਤੀਵੀਂ ਲਿਆਂਦੀ (ਵੇਖੋ 21:21; 24:3, 4; 34:4)। ਉਸ ਦਾ ਨਾਉਂ ਤਾਮਾਰ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਕਨਾਨੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਪਿਛੇਕੜ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਆਇਤ 7. ਏਰ, ਉਸ ਦਾ ਨਵਾਂ ਪਤੀ, ਯਹੋਵਾਹ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਦੇ ਪਾਪ ਸੁਭਾਅ ਵਿਚ ਇੰਨੇ ਗੰਭੀਰ ਸਨ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ। ਸ਼ਾਇਦ “ਬਦ” ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰੜਾ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ, ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੀ ਬੁਰਿਆਈ ਦੀ ਡੂੰਘਿਆਈ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ੭੧ (੭੧) ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਦੁਸ਼ਟ” (NIV; NRSV) ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।³

ਕਈਆਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿਚ ਨੁਕਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਇਸ ਭਿਆਣਕ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਵਚਨ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਸਾਡਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਹੈ: ਉਹ ਜੀਵਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਜੀਵਨ ਲੈਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਹੈ (ਅੱਯੂਬ 1:21)। ਸਾਰੇ ਪਾਪੀ ਹਨ (ਰੋਮੀਆਂ 3:23) ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮਰਨ ਲਾਇਕ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ “ਪਾਪ ਦੀ ਮਜ਼ੂਰੀ ਮੌਤ ਹੈ” (ਰੋਮੀਆਂ 6:23)। ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਿਆਲੂ ਹੈ, ਉਹ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਜੀਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਉਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਉਹ “ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਈ ਕਿਸੇ ਦਾ [ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ ਆਤਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ] ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਸਗੋਂ ਸੱਭੇ ਤੋਬਾ ਵੱਲ ਮੁੜਨਾ” (2 ਪਤਰਸ 3:9)। ਸਾਡਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸੁਰਗੀ ਪਿਤਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਸ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਭ ਲੋਕ ਉਸ ਦੇ ਸਰੂਪ ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਏਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਾਪ ਕਰਦਾ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਦਾ ਰਹੇ। ਸ਼ਾਇਦ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ

ਪਾਪ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਦਿਲ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਠੋਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਤੋਬਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਚੀ।

ਬੁਰਾਈ ਦੇ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਹੀ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਬੁਰਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਭਿਆਣਕ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਰਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਉਣਾ ਸੀ।⁴ ਏਰ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਕ ਉਚਿਤ ਸਜ਼ਾ ਸੀ; ਪਰ ਇਹ ਇਕ ਸਬਕ ਵੀ ਸੀ ਜਿਸ ਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪੁੱਤਰ ਓਨਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪੀ ਰਵੱਈਆਂ ਅਤੇ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਆਇਤ 8. ਓਨਾਨ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੇ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਏਰ ਦੀ ਮੌਤ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਇਕ ਥੱਬੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਬਿਰਤਾਂਤ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ, ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, **ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੀ ਤੀਵੀਂ ਕੋਲ ਜਾਹ ਅਰ ਉਸ ਨਾਲ ਭਰਜਾਈ ਦਾ ਹੱਕ ਅਦਾ ਕਰ ਅਰ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਲਈ ਅੰਸ ਚਲਾ।** ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਜੀਬ ਜਾਪਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਇਹ ਲੈਵੀਰੇਟ⁵ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਸੋਪਤਾਮੀਆ ਵਿਚ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੇਅੋਲਾਦ ਵਿਧਵਾ ਆਪਣੇ ਦਿਓਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ।⁶ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਅਧੀਨ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਉਸ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਤੀ ਦੇ ਲਈ ਵਾਰਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਸੀ, “ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਦਾ ਨਾਉਂ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਟ ਨਾ ਜਾਵੇ” (ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 25:6)। ਇਹ ਖ਼ਾਸਕਰ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਹੱਕ ਸਿਰਫ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਕਸਰ ਦੁਗਣਾ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਾਮਾਰ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਮਿਲਦਾ ਸੀ; ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਪੁੱਤਰ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਦਿਓਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਤੀ ਏਰ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਬਚ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਦੇਸ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵੀ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ।

ਆਇਤ 9. ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੁਆਰਥੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਇਸ ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ: **ਓਨਾਨ ਨੇ ਜਾਣਿਆ ਕਿ ਏਰ ਅੰਸ ਮੇਰੀ ਅੰਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਉਪਰੰਤ ਐਉਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੀ ਤੀਵੀਂ ਕੋਲ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਮਈ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਭਈ ਕਿਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਲਈ ਅੰਸ ਨਾ ਦੇਵੇ।** “ਜਦ” ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਕੁਝ ਸੰਸਕਰਣ ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ **אַך** (*ਇਮ*) ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਜਦ ਕਦੇ” (NIV; NRSV; NJPSV; REB; NLT; ESV) ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਓਨਾਨ ਨੇ ਤਾਮਾਰ ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰ ਸੰਭੋਗ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਹਰ ਵਾਰ ਉਸ ਨੇ “ਆਪਣੀ ਮਈ [ਵੀਰਜ] ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਬਰਬਾਦ

ਕਰ ਦਿੱਤੀ" ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਭਰਾ ਦੇ ਲਈ ਅੰਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਓਨਾਨ ਨੇ ਤਾਮਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਗਲਤ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਕ ਵਸਤੂ ਸਮਝਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਾਮ-ਵਾਸ਼ਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਤਾਮਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਦੇਣ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦਾ ਬੱਚਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਓਨਾਨ ਦਾ ਪਾਪ ਗਰਭ ਨਿਰੋਧ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਈਆਂ ਨੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਲਕਿ, ਉਸ ਦਾ ਪਾਪ ਆਪਣੇ ਸੁਆਰਥ ਦੇ ਲਈ ਏਰ ਦੀ ਮਿਲਖ ਦਾ ਲਾਲਚ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਦਿਓਰ ਹੋਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਭਰਜਾਈ ਦੇ ਪਲੇਨੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਸੀ।

ਆਇਤ 10. ਓਨਾਨ ਦੇ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਕੰਮ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਰੇ ਲੱਗੇ। ਉਸ ਦਾ ਸੁਆਰਥੀ ਵਿਹਾਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦੀ ਅਚਨਚੇਤ ਮੌਤ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਬਕ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਪਾਪ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਹੀ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ।

ਆਇਤ 11. ਯਹੂਦਾਹ ਆਪਣੇ ਦੋਹਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਅਚਨਚੇਤ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਣ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਸੀ। ਯਾਕੂਬ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫ਼ਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਉਹੋ ਗਲਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਓਨਾਨ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਨੂੰਹ ਤਾਮਾਰ ਨਾਲ ਬੁਰਾ ਵਰਤਾਓ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ ਰੰਡੀ ਬੈਠ ਰਹੁ ਜਦ ਤੀਕ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸ਼ੇਲਾਹ ਵੱਡਾ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਵਾਰਸ ਦੇਣ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਖੁਦ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਕਿਤੇ ਏਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗੂ ਮਰ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਸ਼ੇਲਾਹ ਮਰ ਗਿਆ, ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਵੰਸ਼ ਮਿਟ ਜਾਵੇਗਾ। ਯਹੂਦਾਹ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਣ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਅਸਫ਼ਲ ਰਿਹਾ। ਦੋਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਬੁਰਾਈ ਦੇ ਕਾਰਣ ਮਰੇ ਸਨ; ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਮਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਰਾਪ ਦੇ ਹੇਠ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਬੇਖ਼ਬਰ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਿਖਾਵੇ ਦੀਆਂ ਅਤੇ ਝੂਠੀਆਂ ਸਨ, ਤਾਮਾਰ ਨੇ ਓਵੇਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ: ਉਹ ਚਲੀ ਗਈ ਅਰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ ਰਹੀ (ਵੇਖੋ ਲੇਵੀਆਂ 22:13; ਰੂਥ 1:8)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਯਹੂਦਾਹ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਿਆ ਸੀ।

ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਪਾਪ ਅਤੇ ਤਾਮਾਰ ਦਾ ਧੋਖਾ (38:12-23)

¹²ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਹੋਏ ਤਾਂ ਸ਼ੂਆ ਦੀ ਧੀ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਤੀਵੀਂ ਮਰ ਗਈ ਜਦ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਭੇਡਾਂ ਦੀ ਉੱਨ ਕਤਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਸੱਜਣ ਹੀਰਾਹ ਅਦੂਲਾਮੀ ਦੇ ਸੰਗ ਤਿਮਨਾਥ ਨੂੰ ਗਿਆ। ¹³ਤਾਂ ਤਾਮਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਭਈ ਵੇਖ ਤੇਰਾ

ਸੋਹਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਭੇਡਾਂ ਦੀ ਉੱਨ ਕਤਰਨ ਨੂੰ ਤਿਮਨਾਥ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ¹⁴ਤਾਂ ਉਸ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਰੰਡੇਪੇ ਦੇ ਬਸਤ੍ਰ ਲਾਹ ਸੁੱਟੇ ਅਰ ਬੁਰਕਾ ਪਾਕੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਪੇਟ ਲਿਆ ਅਰ ਏਨਯਿਮ ਦੇ ਫਾਟਕ ਉੱਤੇ ਜਿਹੜਾ ਤਿਮਨਾਥ ਦੇ ਰਸਤੇ ਉੱਤੇ ਸੀ ਜਾ ਬੈਠੀ ਕਿਉਂਜੋ ਉਸ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਸ਼ੇਲਾਹ ਵੱਡਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਤੀਵੀਂ ਬਣਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ¹⁵ਤਾਂ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਅਰ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਏਹ ਕੰਜਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਜੋ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ¹⁶ਤਾਂ ਉਹ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਵੱਲ ਮੁੜ ਪਿਆ ਅਰ ਆਖਿਆ ਆ ਅਰ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਆਉਣ ਦੇਹ ਕਿਉਂਜੋ ਉਸ ਨੇ ਨਾ ਜਾਤਾ ਕਿ ਏਹ ਮੇਰੀ ਨੂੰਹ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਆਖਿਆ, ਜੇ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਵੇਂ ਤਾਂ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਦੇਵੇਂਗਾ? ¹⁷ਉਸ ਆਖਿਆ, ਮੈਂ ਇੱਜੜ ਵਿੱਚੋਂ ਬੱਕਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਛੇਲਾ ਘੱਲਾਂਗਾ। ਪਰ ਉਸ ਆਖਿਆ ਕੀ ਤੂੰ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖ ਦੇਵੇਂਗਾ ਜਦ ਤੀਕ ਉਹ ਨਾ ਘੱਲੇ? ¹⁸ਫੇਰ ਉਸ ਆਖਿਆ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਕੀ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖਾਂ? ਉਸ ਆਖਿਆ, ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਮੋਹਰ ਅਰ ਆਪਣੀ ਰੱਸੀ ਅਰ ਆਪਣੀ ਲਾਠੀ ਜਿਹੜੀ ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ ਦੇਹ। ਉਸ ਨੇ ਓਹ ਉਹ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਅਰ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਗਰਭਵੰਤੀ ਹੋ ਗਈ। ¹⁹ਤਾਂ ਉਹ ਉੱਠਕੇ ਚੱਲੀ ਗਈ ਅਰ ਆਪਣੇ ਉੱਪਰੋਂ ਬੁਰਕਾ ਲਾਹ ਸੁੱਟਿਆ ਅਰ ਰੰਡੇਪੇ ਦੇ ਬਸਤ੍ਰ ਪਾ ਲਏ। ²⁰ਤਾਂ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੱਜਣ ਅਦੂਲਾਮੀ ਦੇ ਹੱਥ ਬੱਕਰੀ ਦਾ ਛੇਲਾ ਘੱਲਿਆ ਤਾਂਜੋ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਉਸ ਤੀਵੀਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਮੋੜ ਲਿਆਵੇ ਪਰ ਉਹ ਨੂੰ ਨਾ ਲੱਭੀ। ²¹ਫੇਰ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਥਾਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਏਹ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕੰਜਰੀ ਕਿੱਥੇ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਏਨਯਿਮ ਦੇ ਰਸਤੇ ਉੱਤੇ ਸੀ? ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਐਥੇ ਕੋਈ ਕੰਜਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ²²ਉਹ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਕੋਲ ਮੁੜ ਆਇਆ ਅਰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ ਅਰ ਉੱਥੇ ਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਖਿਆ ਕਿ ਐਥੇ ਕੋਈ ਕੰਜਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ²³ਤਾਂ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਆਖਿਆ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਖੇ। ਅਸੀਂ ਖੱਜਲ ਤਾਂ ਨਾ ਹੋਈਏ। ਵੇਖ ਮੈਂ ਤਾਂ ਛੇਲਾ ਘੱਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ।

ਆਇਤ 12. ਇਹ ਭਾਗ ਸਾਬਦਿਕ ਤੌਰ ਤੇ, “ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਹੋਏ” ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਾਮਾਰ ਦੇ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ੇਲਾਹ ਨੂੰ ਪਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਸ਼ੁਆ ਦੀ ਧੀ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਤੀਵੀਂ ਮਰ ਗਈ। ਜਦ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੋਈ, ਯਹੂਦਾਹ ਆਪਣੇ ਸੱਜਣ ਹੀਰਾਹ ਅਦੂਲਾਮੀ ਦੇ ਸੰਗ ਤਿਮਨਾਥ ਨੂੰ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਬੈਤਲਹਮ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਨੂੰ ਦਸ ਮੀਲ ਅਤੇ ਅਦੂਲਾਮ ਦੇ ਉੱਤੇ-ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਨੂੰ ਚਾਰ ਮੀਲ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਸੀ। ਇਹ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਅਯਾਲੀ ਆਪਣੀਆਂ ਭੇਡਾਂ ਦੀ ਉੱਨ ਕਤਰਨ ਦੇ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ (31:19 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ) ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਇੱਜੜ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉੱਥੇ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰੇ। ਉੱਨ ਕਤਰਨਾ ਮਿਹਨਤ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਕੰਮ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਸੇਵਕ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰਿਆ ਉਤਸਵ ਮਨਾਉਂਦੇ ਸਨ (ਵੇਖੋ 1 ਸਮੂਏਲ 25:2-38; 2 ਸਮੂਏਲ 13:23-29)।

ਆਇਤਾਂ 13, 14. ਤਾਮਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਸੋਹਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਭੇਡਾਂ ਦੀ ਉੱਨ ਕਤਰਨ ਨੂੰ ਤਿਮਨਾਥ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ [ਸੀ]। ਤਾਮਾਰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਸਮਝੇਗੀ? ਉਹ

ਯਹੂਦਾਹ ਬਾਰੇ ਕੀ ਜਾਣਦੀ ਹੋਵੇਗੀ? ਉਹ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਯੋਨ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਤੀਵੀਂ ਨੂੰ ਮਰੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ; ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕਿਆਂ ਤੇ ਕੰਜਰੀਆਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ (ਵੇਖੋ 38:21)⁷ ਜਦੋਂ ਉੱਨ ਕਤਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਸ਼ਰਾਬ ਵੀ ਪੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਤਾਮਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਰੰਡੇਪੇ ਦੇ ਬਸਤ੍ਰ ਲਾਹ ਸੁੱਟੇ ਅਰ ਬੁਰਕਾ ਪਾਕੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਪੇਟ ਲਿਆ।

ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਬੁਰਕਾ ਪਹਿਨਣ ਦੀ ਰੀਤ ਹਰ ਥਾਂ ਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਸਦੀਆਂ ਬੀਤਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਸੋਪੋਤਾਮੀਆ ਵਿਚ ਇਹ ਰੀਤ ਬਦਲਦੀ ਗਈ। ਮੱਧ ਅੱਸੂਰ ਕਾਨੂੰਨ (ਲਗਭਗ 1500-1200 ਈ.ਪੂ.) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਅੱਸੂਰ ਦੇ ਅਜ਼ਾਦ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਰਖੇਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਆਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਪਵਿੱਤਰ ਵੇਸਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕੰਜਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਬੁਰਕਾ ਪਹਿਨਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ।⁸ ਜਦ ਕਿ ਇਹ ਪੱਕਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਖੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਨਾਨ ਵਿਚ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੰਗਾਂ ਕੀ ਸਨ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੁਝ ਔਰਤਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਬੁਰਕਾ ਪਹਿਨ ਕੇ ਜਾਣ।⁹ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤਾਮਾਰ ਦੇ ਬੁਰਕਾ ਪਹਿਨਣ ਦਾ ਕਾਰਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੰਜਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯਹੂਦਾਹ ਤੋਂ ਲੁਕਾਉਣਾ ਸੀ।¹⁰ ਫਿਰ ਵੀ, ਆਇਤ 15 ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਤਾਂ ਪੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਸੌਹਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪਛਾਣੇ, ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ ਤੇ ਇਕ ਕੰਜਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਕਲ-ਸੂਰਤ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ, ਤਾਮਾਰ ਉਸ ਥਾਂ ਤੇ ਜਾ ਬੈਠੀ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਜ਼ਤਦਾਰ ਜਵਾਨ ਔਰਤ ਨਹੀਂ ਬੈਠੇਗੀ: **ਏਨਯਿਮ ਦੇ ਫਾਟਕ ਉੱਤੇ ਜਿਹੜਾ ਤਿਮਨਾਥ ਦੇ ਰਸਤੇ ਉੱਤੇ ਸੀ।** “ਏਨਯਿਮ ਦੇ ਫਾਟਕ” ਦੀ ਬਜਾਇ, ਕੁਝ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਿਚ “ਇਕ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਥਾਂ” (KJV; NKJV) ਜਾਂ “ਜਿੱਥੇ ਫਾਟਕ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ” (NEB; REB)। ਫਿਰ ਵੀ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਨੁਵਾਦ NASB ਨਾ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਵਾਕ ਵਿਚ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। “ਏਨਯਿਮ” ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ (38:14, 21), ਪਰ ਇਹ ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ “ਏਨਾਮ” ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ, ਯਹੂਦਾਹ ਵਿਚ ਇਕ ਨਗਰ ਜਿਸ ਦਾ ਯਹੋਸ਼ੂਆ 15:34 ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਾਮਾਰ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਉੱਨ ਕਤਰਨ ਜਾਂਦਿਆਂ ਯਹੂਦਾਹ “ਏਨਯਿਮ ਦੇ ਫਾਟਕ” ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦਿਆਂ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਦੀ ਲੰਘ ਜਾਵੇਗਾ।

ਤਾਮਾਰ ਦੀ ਇਸ ਬੇਸ਼ਰਮ ਹਰਕਤ ਲਈ ਜੇ ਕਾਰਣ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਤੀਜਾ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ੇਲਾਹ ਵੱਡਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਤੀਵੀਂ ਬਣਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ (ਵੇਖੋ 38:11)। ਉਹ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਗਲਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਏਰ (ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ) ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਨਮ ਦੇਣ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਇਕਮਾਤਰ ਆਸ ਉਸ ਦੇ ਸੌਹਰੇ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਲੁੱਟਣ ਵਿਚ ਸੀ।

ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ (ਨੂੰਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸੌਹਰੇ) ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਅਜੇਕੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਸੇਪੋਤਾਮੀਆ ਵਿਚ ਲੈਵੀਰੇਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਫਰਜ਼ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, “ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰ ਤੱਕ”¹¹ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸੌਹਰਾ ਚੁਣਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਿਕਲਪ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਸਹੁਰਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।¹² ਫਿਰ ਵੀ, ਆਮ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ, ਅਜਿਹੇ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਵਿਚ ਇਕ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨੂੰਹ ਵਿਚਕਾਰ ਯੈਨ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਲਾਇਕ ਜੁਰਮ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਲੇਵੀਆਂ 20:12)।

ਆਇਤਾਂ 15, 16. ਜਿਉਂ ਹੀ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਅਰ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਏਹ ਕੰਜਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਜੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਗ਼ਲਤਫ਼ਹਿਮੀ ਸਿਰਫ ਉਸ ਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਬੈਠੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਬੁਰਕੇ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਵੱਲ ਮੁੜ ਪਿਆ, ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਜਾਣੇ ਕਿ ਏਹ ਮੇਰੀ ਨੂੰਹ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਉਸ ਨੇ ਝੱਟ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਝਾਉ ਦਿੱਤਾ, ਆ ਅਰ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਆਉਣ ਦੇਗ। ਉਸ ਨੇ ਵਾਪਸ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ: ਜੇ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਵੇਂ ਤਾਂ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਦੇਵੇਂਗਾ?

ਆਇਤ 17. ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ [ਆਪਣੇ] ਇੱਜੜ ਵਿੱਚੋਂ [ਉਸ ਨੂੰ] ਬੱਕਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਛੇਲਾ ਘੱਲਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਕੀਮਤ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ ਜਿੰਨੀ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕ ਵੇਸਵਾ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਹਵਸ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਦੇ ਕੁਝ ਪਲ ਬਿਤਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰੇਗਾ। ਕਹਾਉਤਾਂ 6:26 ਦੀ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੰਜਰੀ ਦੀ ਸਹੀ ਕੀਮਤ “ਰੋਟੀ ਦਾ ਟੁਕੜਾ” ਸੀ (ਵੇਖੋ ESV)। ਬੱਕਰੀ ਦੇ ਇਕ ਛੇਲੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਸਮਸੂਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਗੜੇ ਹੋਏ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਫ਼ਲਿਸਤੀ ਤੀਵੀਂ ਦੇ ਲਈ ਪਠੇਰਾ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ (ਨਿਆਈਆਂ 15:1)। ਸ਼ਾਇਦ ਯਹੂਦਾਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਵਾਨ ਤੀਵੀਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ; ਪਰ ਪਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਹ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰੱਖਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਰਿਆ ਦਿਲ ਵਾਲੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਰੱਖੀ।

ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਬੱਕਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਿਆਂਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਤਾਮਾਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ਕੀ ਤੂੰ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖ ਦੇਵੇਂਗਾ ਜਦ ਤੀਕ ਉਹ ਨਾ ਘੱਲੇ? ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅੱਗੇ “ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖਣਾ” ਇਕ ਆਮ ਗੱਲ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਦੇਣਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੋੜ ਦਿੰਦਾ (ਵੇਖੋ ਰੂਚ 22:26; ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 24:6, 10-13, 17; ਅੱਯੂਬ 22:6; 24:3, 9; ਆਮੋਸ 2:8)।

ਆਇਤ 18. ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਕੀ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖਾਂ? ਤਾਮਾਰ ਨੇ

ਸ਼ਾਇਦ ਸਵਾਲ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਮੋਹਰ ਅਰ ਆਪਣੀ ਰੱਸੀ ਅਰ ਆਪਣੀ ਲਾਠੀ ਜਿਹੜੀ ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ ਦੇਹ। ਉਹ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਧਨੀ ਆਦਮੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਇੰਜੜ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪਛਾਣ ਦੀ ਉੱਕਰੀ ਹੋਈ ਮੋਹਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਸੇਪੋਤਾਮੀਆ ਵਿਚ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੋਹਰਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪਿਤਾਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਮੋਹਰਾਂ ਧਾਤ ਜਾਂ ਪੱਥਰ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਕ ਸਿਲੰਡਰ ਮੋਹਰ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਲਕ ਦੀ ਧੌਣ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਡੇਰੀ ਤੇ ਪਹਿਨਣ ਲਈ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਠੱਪੇ ਵਾਲੀ ਮੋਹਰ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅੰਗੂਠੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਮੋਹਰਾਂ ਨਰਮ ਮਿੱਟੀ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਦੋਵੇਂ ਮੋਹਰਾਂ ਇਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਲਈ ਖਾਸ ਸਨ (41:42; ਕੂਚ 28:11; 1 ਰਾਜਿਆਂ 21:8; ਅਸਤਰ 3:10-12; ਯਿਰਮਿਯਾਹ 22:24)। ਇਕ ਅਯਾਲੀ ਦੇ ਲਈ ਲਾਠੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਉਪਯੋਗ ਸਨ, ਪਰ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਲਾਠੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ ਅਤੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਸ ਤੇ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਗਿਣਤੀ 17:2)। ਬਿਨਾਂ ਝਿਜਕੇ, ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੋਹਰ, ਰੱਸੀ ਅਤੇ ਲਾਠੀ ਗਹਿਣੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਤਾਮਾਰ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਰ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਗਰਭਵੰਤੀ ਹੋ ਗਈ।

ਆਇਤ 19. ਹੁਣ ਜਦ ਕਿ ਉਹ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਮਾਰ ਉੱਥੋਂ ਚਲੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਵਾਪਸ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਗਈ। ਉੱਥੇ, ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੁਰਕੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਭੇਸ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਬਸਤ੍ਰ ਨੂੰ ਲਾਹੁਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਅੱਗੇ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਜ਼ਾਹਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜੇ ਕੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਤਿਮਨਾਥ ਦੇ ਰਸਤੇ ਤੇ ਵੇਖਦਾ। ਇਸ ਗੁਪਤ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੇ ਰੰਡੇਪੇ ਦੇ ਬਸਤ੍ਰ ਪਾ ਲਏ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਦੁਖੀ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਆਇਤ 20. ਯਹੂਦਾਹ ਆਪਣੇ ਗਹਿਣੇ ਛੁਡਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਉਸ ਨੇ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖੀਆਂ ਸਨ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੀਮਤੀ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੱਜਣ ਅਦੂਲਾਮੀ ਦੇ ਹੱਥ ਬੱਕਰੀ ਦਾ ਛੇਲਾ ਘੱਲਿਆ। ਲਿਖਤ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਹੀਰਾਹ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਘੱਲਿਆ ਸੀ (ਵੇਖੋ 38:1, 12)। ਸ਼ਾਇਦ, ਇਸਰਾਏਲੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਹ ਇਕ ਕੰਜਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਗ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਸੀ। ਬੱਕਰੀ ਦਾ ਛੇਲਾ ਉਹ ਪੂਰੀ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਤੀਵੀਂ ਨੂੰ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਤੀਵੀਂ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ।

ਆਇਤ 21. ਹੀਰਾਹ ਨੇ ਉਸ ਥਾਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੀ ਹਿਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੁੱਛਿਆ, ਉਹ ਕੰਜਰੀ ਕਿੱਥੇ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਏਨਯਿਮ ਦੇ ਰਸਤੇ ਉੱਤੇ [ਬੈਠੀ] ਸੀ? ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਤਾਮਾਰ ਕੋਈ ਆਮ ਕੰਜਰੀ (גורן, ਜੈਨਾਹ; 38:15) ਸੀ; ਹੀਰਾਹ ਦਾ ਸਵਾਲ "ਮੰਦਿਰ ਵਿਚ ਵੇਸਵਾਗਿਰੀ" (גורן, ਦੈਸਹਾਰ) ਦੀ ਥਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸੀ। ਕਨਾਨੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ, ਮੰਦਿਰ ਵਿਚ ਵੇਸਵਾਗਿਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਆਮ ਕੰਜਰੀ ਨਾਲ ਯੋਨ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਦਰਯੋਗ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ

ਬਾਵਜੂਦ, ਸਹਿਰ ਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, **ਐਥੇ ਕੋਈ ਕੰਜਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।**

ਆਇਤ 22. ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੀਰਾਹ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਕੋਲ ਮੁੜ ਆਇਆ ਅਤੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਉੱਥੇ ਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਖਿਆ ਕਿ ਐਥੇ ਕੋਈ ਕੰਜਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਆਇਤ 23. ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਨੀ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੀਵੀਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੋਹਰ, ਰੱਸੀ ਅਤੇ ਲਾਠੀ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਰੱਖਣ ਦਿੱਤੀ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਨਗਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਭਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੋਚਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਆਦਮੀ ਕਿੰਨਾ ਮੂਰਖ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਇਕ ਜਵਾਨ ਤੀਵੀਂ ਕੋਲੋਂ ਧੋਖਾ ਖਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਖੱਜਲ (11:2, ਬਜ) ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਖੱਜਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਤੇ ਘਮੰਡੀ ਲੋਕ ਨਫਰਤ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਨਾਲ ਵੇਖਦੇ ਸਨ (ਨਹਮਯਾਹ 4:4; ਜਬੂਰ 123:3, 4)। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਹੀਰਾਹ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ **ਵੇਖ ਮੈਂ ਤਾਂ ਛੇਲਾ ਖੱਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ।** ਇਸ ਲਾਪਰਵਾਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਤਾਮਾਰ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਰਾਹ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ।

ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਅਤੇ ਤਾਮਾਰ ਦਾ ਸਫਾਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ (38:24-30)

²⁴ਤਾਂ ਐਉਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਦ ਤਿੰਨਰੁ ਮਹੀਨੇ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਤੇਰੀ ਨੂੰਹ ਤਾਮਾਰ ਨੇ ਯਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਰ ਵੇਖ ਉਹ ਨੂੰ ਯਾਰੀ ਦਾ ਗਰਭ ਵੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਆਖਿਆ ਉਹ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆਓ ਤਾਂਜੇ ਉਹ ਸਾੜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ²⁵ਜਾਂ ਉਹ ਬਾਹਰ ਕੱਢੀ ਗਈ ਤਾਂ ਓਸ ਆਪਣੇ ਸੋਹਰੇ ਨੂੰ ਆਖ ਖੱਲਿਆ ਭਈ ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਏਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਗਰਭ ਹੈ। ਅਰ ਓਸ ਆਖਿਆ, ਸਿਆਣ ਤਾਂ ਕਿ ਏਹ ਮੁਹਰ ਅਰ ਰੱਸੀ ਅਰ ਲਾਠੀ ਕਿਹਦੀ ਹੈ? ²⁶ਤਾਂ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਪਛਾਣਕੇ ਆਖਿਆ, ਉਹ ਮੈਥੋਂ ਧਰਮੀ ਹੈ ਕਿਉਂਜੇ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸ਼ੇਲਾਹ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਰ ਓਸ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਗ ਨਾ ਕੀਤਾ। ²⁷ਐਉਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਜਣਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਜੋੜੇ ਸਨ। ²⁸ਅਤੇ ਐਉਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਾਂ ਉਹ ਜਣਨ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਇੱਕ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਦਾਈ ਨੇ ਫੜ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਨੂੰ ਲਾਲ ਧਾਗਾ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਅਰ ਆਖਿਆ, ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿੱਕਲਿਆ ਹੈ। ²⁹ਫੇਰ ਐਉਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਖਿੱਚ ਲਿਆ ਤਾਂ ਵੇਖੇ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਨਿੱਕਲ ਆਇਆ ਅਤੇ ਓਸ ਆਖਿਆ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਪਾੜਦਾ ਹੈ ਏਹ ਪਾੜ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਆਵੇ। ਸੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਉਂ ਪਾਰਸ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ³⁰ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਲਾਲ ਧਾਗਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਨਿੱਕਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਉਂ ਜ਼ਾਰਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਆਇਤ 24. ਤਿੰਨਰੁ ਮਹੀਨੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤਾਮਾਰ ਦਾ ਪੇਟ ਦਿਸਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਗਰਭਵੰਤੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਨੂੰਹ ਤਾਮਾਰ ਨੇ ਯਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸੋਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਨੂੰ ਯਾਰੀ ਦਾ ਗਰਭ ਵੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਯਹੂਦਾਹ

ਨੇ ਆਪਣੀ ਨੂੰਹ ਦੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਗਰਭ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨੂੰਹ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਸ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ, ਤਾਮਾਰ ਹਾਲੇ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਤੀਜੇ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ੇਲਾਹ ਨਾਲ ਮੰਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਲੈਵੀਰੇਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਤਾਮਾਰ ਨੇ ਸ਼ੇਲਾਹ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮਾਂ ਬਣਨਾ ਸੀ; ਪਰ, ਉਹ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਰਦ ਦੁਆਰਾ ਗਰਭਵੰਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਲਾਇਕ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਸੀ, ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, **ਉਹ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆਓ ਤਾਂਜੇ ਉਹ ਸਾੜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।**¹³

ਆਇਤ 25. ਪਰ, ਜਾਂ ਉਹ ਬਾਹਰ ਕੱਢੀ ਗਈ, ਤਾਮਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੌਹਰੇ ਨੂੰ ਇਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਘੱਲਿਆ। ਇਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੀ ਘੱਲੀਆਂ ਅਤੇ ਆਖਿਆ, ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਏਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਗਰਭ ਹੈ। ਤਾਮਾਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਇਹ ਸੀ: ਸਿਆਣ ਤਾਂ ਕਿ ਏਹ ਮੁਹਰ [“ਅੰਗੂਠੀ”; NIV] ਅਰ ਰੱਸੀ ਅਰ ਲਾਠੀ ਕਿਹਦੀ ਹੈ? ਉਸ ਨੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸੌਹਰੇ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ। ਬਜਾਇ ਇਸ ਦੇ, ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਸੌਹਰੇ ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

ਆਇਤ 26. ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖੀਆਂ ਸਨ, ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਅਤੇ ਨਾਇਨਸਾਫ਼ੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਲ-ਬਾਲ ਬਚ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ **ਉਹ ਮੈਥੋਂ ਧਰਮੀ ਹੈ ਕਿਉਂਜੋ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸ਼ੇਲਾਹ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।** ਇਹ ਗੱਲ ਲਿਖ ਕੇ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਲੇਖਕ ਤਾਮਾਰ ਦੇ ਥੇਖੇਬਾਜ਼ੀ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਲੈਵੀਰੇਟ ਵਿਆਹ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ, ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ੇਲਾਹ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ, ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਅਤੇ **ਉਸ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਗ ਨਾ ਕੀਤਾ।**

ਆਇਤਾਂ 27-29. ਤਾਮਾਰ ਦੇ ਜੋੜੇ ਦਾ ਜਨਮ (38:27) ਰਿਬਕਾਹ ਦੇ ਏਸਾਓ ਅਤੇ ਯਾਕੂਬ ਦੇ ਜੌੜਿਆਂ ਦੇ ਜਨਮ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਸੀ (25:22-26)। ਦੋਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ, ਜੌੜਿਆਂ ਨੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ, ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਪਲੇਠਾ ਬਣਨ ਦੇ ਲਈ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਕੀਤੀ। ਦੋਵਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ, ਵੱਡੇ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣੀ ਪਈ। ਲਿਖਤ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਉਹ [ਤਾਮਾਰ] ਜਣਨ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਇੱਕ [ਬੱਚੇ] ਨੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਕੱਢਿਆ; ਇਸ ਲਈ ਦਾਈ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਹੱਥ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਨੂੰ ਲਾਲ ਧਾਰਾ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਖਿਆ, **ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿੱਕਲਿਆ ਹੈ** (38:28)। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਕਾਰਣ, ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਲੇਠਾ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ। ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਝ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਖਿੱਚ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਨਿੱਕਲ ਆਇਆ (38:29)। ਦਾਈ ਨੇ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਪੁਕਾਰ ਕੇ ਆਖਿਆ, **ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਪਾੜਦਾ ਹੈ ਏਹ ਪਾੜ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਆਵੇ।** ਇਹ ਅਨੇਕਾ ਜਨਮ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਲਈ ਸੰਦਰਭ ਬਣ ਗਿਆ: ਪਾਰਸ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਪਾੜ”

ਜਾਂ “ਤੇੜ ਕੇ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲਣਾ।”

ਆਇਤ 30. ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਲਾਲ ਧਾਗਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਨਿੱਕਲਿਆ। ਇਸ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਉਂ ਜ਼ਾਰਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਚਮਕ,” ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਸਨ। ਨਾ ਤਾਂ ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤਾਮਾਰ ਇਹ ਜਾਣ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦ ਕਿ ਜ਼ਾਰਹ ਅਕਾਨ ਦਾ ਪੁਰਖਾ ਸੀ, ਯਹੇਸ਼ੂਆ 7:1 ਅਨੁਸਾਰ, ਪਾਰਸ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਜਾ ਦਾਉਦ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਹੋਇਆ (ਰੂਥ 4:18-22; ਮੱਤੀ 1:1-17)।

ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ

“ਪਿਉਵਾਂ ਦਾ ਕੁਧਰਮ” (ਅਧਿਆਇ 38)

ਯਾਕੂਬ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਇਹ ਉਦਾਹਰਣ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਪਿਉਵਾਂ ਦੇ ਕੁਧਰਮ ਜਾਂ ਪਾਪ ਦਾ ਬਦਲਾ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੀਨਈ ਪਹਾੜ ਤੇ ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪੇਵਾਂ ਦੇ ਕੁਧਰਮ ਦਾ ਬਦਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ ਅਤੇ ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਚੌਥੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਕੋਲੋਂ ਲਵੇਗਾ (ਕੂਚ 34:7), ਉਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਵਜ੍ਹਾ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 24:16 ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਮਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਲਕਿ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਪਿਉ ਦੇ¹⁴ ਪਾਪ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਬੱਚੇ ਜਿਹੜੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਝੀਲ ਵਿਚ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਇਕ ਪੱਥਰ ਹੈ, ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਾਪ ਸਾਰੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਫੈਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ ਅਤੇ ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਨਾਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਪ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰਿਣਾਮ ਹਨ। ਪ੍ਰਭੂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹੋ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਅਜਮਾਇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੁਰੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਤੋਂ ਸਬਕ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਬਰਕਤ ਦੇ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਸਕੇ।

ਯਾਕੂਬ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤ੍ਰ। ਪਾਪ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਯਾਕੂਬ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਅਜਿਹੇ ਘਰ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ ਜਿੱਥੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੱਖਪਾਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦਾ ਲਾਡਲਾ ਸੀ, ਜਦ ਕਿ ਏਸਾਓ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਲਾਡਲਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਯਾਕੂਬ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਅਤੇ ਏਸਾਓ ਕੋਲੋਂ ਪਲੇਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕ (23:27-34) ਅਤੇ ਇਸਹਾਕ ਕੋਲੋਂ ਬਰਕਤ (27:1-

40) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਯਾਕੂਬ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਤੀਵੀਆਂ ਅਤੇ ਤੇਰਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਈਰਖਾ ਕਰਦਾ ਅਹੁਦੇ ਅਤੇ ਪਹਿਚਾਣ ਦੇ ਲਈ ਲੜਦਾ ਰਿਹਾ (29:21-30:24)। ਜਦੋਂ ਯਾਕੂਬ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਦੀਨਾਹ ਦੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸ਼ਕਮ ਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਵੀ ਲੁੱਟ ਲਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਘੱਟ ਸਮਝ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਯਾਕੂਬ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਵੱਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿਹਾ (34:1-31)। ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਰਊਬੇਨ ਦੇ ਪਾਪ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਯਾਕੂਬ ਦੀ ਸੁਰੇਤ ਬਿਲਹਾਹ ਨਾਲ ਯੋਨ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤਾ ਸੀ (35:22)। ਇਸ ਵਿਭਚਾਰੀ ਕੰਮ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਢਿੱਡਕਣ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਯਾਕੂਬ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੈੜੇ ਜਾਂ ਅਨੈਤਿਕ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਭੁਗਤਣਾ ਪਵੇਗਾ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਸੁਸਤ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਧਰਮ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਹੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਯੂਸੁਫ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਲਈ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਦਾ ਘਿਣਾਉਣਾਪਣ ਉਸ ਬੇਦਰਦ ਤਰੀਕੇ ਵਿਚ ਪਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਯੂਸੁਫ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਭਿੱਜੇ ਹੋਏ ਚੇਲੇ ਨੂੰ ਵਿਖਾ ਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾ ਕੇ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਲਾਡਲੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ ਨੇ ਪਾੜ ਖਾਧਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ (37:18-36)। ਯਾਕੂਬ ਇਹ ਦੁੱਖ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨੂੰ ਭਾਲਣ ਵਿਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕੀਤੀ ਸੀ (ਵੇਖੋ 33:17-19)। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀਪੂਜਾ ਦੇ ਆਤਮਿਕ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਿਖਾਉਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ (31:19, 34, 35)। ਅੰਤ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੈਤਏਲ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਟੇਲੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਓਪਰੇ ਦਿਓਤਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ (35:1-4)। ਯਹੋਵਾਹ, ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ, ਯਾਕੂਬ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ; ਪਰ ਉਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਝੱਲਦੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਦੈਵੀ ਕੰਮ ਯੂਸੁਫ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ (45:1-50:26)।

ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ। ਅਧਿਆਇ 38 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਕਨਾਨ ਦੇ ਦੇਸ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੂਰਤੀਪੂਜਾ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਵਾਲੇ ਮਾਰੋਲ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਕਿੰਨਾ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸੀ। ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੀ ਅੰਸ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਧਰਮ ਅਤੇ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਪਰਤਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਯਾਕੂਬ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਿਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਸੀ, ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣੇ।

ਇਸ ਦਾ ਆਰੰਭਕ ਉਦਾਹਰਣ ਯਹੂਦਾਹ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ

ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਰਊਬੇਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਜਿਹੜਾ, ਬਦਲੇ ਵਿਚ, ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਯਾਕੂਬ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਇਕ ਜਿੱਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਬੱਸ਼ੇਕ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਯਹੂਦਾਹ ਹੀਰਾਹ ਅਦੂਲਾਮੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੇ ਲਈ ਗਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਖੂਬਸੂਰਤ ਜਵਾਨ ਤੀਵੀਂ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਜਿਹੜੀ ਇਕ ਕਨਾਨੀ ਮਨੁੱਖ ਸੂਆ ਦੀ ਧੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਹਰ ਕੰਮ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ, ਇਹ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਜਵਾਨ ਤੀਵੀਂ ਦੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ; ਉਸ ਨੇ “ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਆ ਅਰ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਗਿਆ” (38:2, “ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ”; NJPSV)। ਇੱਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਉਸ ਤੀਵੀਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਕੋਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਲਈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪੇ ਇਸ ਤੀਵੀਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਸਨ ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਸੀ।

ਯਹੂਦਾਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਅਤੇ ਇਕ ਚਿਤਾਵਨੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਗਲਤ ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ ਵਿਆਹ ਕਰਦੇ ਹਨ: ਬਾਹਰੀ ਰੰਗ-ਰੂਪ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਅੰਦਰਲੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਅਤੇ ਧਰਮੀ ਸੁਭਾਉ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਯਹੂਦਾਹ ਸ਼ਾਇਦ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੇ ਇਸਹਾਕ ਨੂੰ ਇਕ ਕਨਾਨੀ ਤੀਵੀਂ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਕਫ਼ ਹੋਵੇਗਾ (24:1-7)। ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਯਾਕੂਬ ਦੇ ਇਕ ਕਨਾਨੀ ਤੀਵੀਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੇ ਰਿਬਕਾਹ ਅਤੇ ਇਸਹਾਕ ਦੇ ਦੁਖ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ (27:46-28:2)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਉਸ ਰਾਹ ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਚੁਣਿਆ ਸੀ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਸ ਦੀ ਅੱਧੀ ਜਿੰਦਗੀ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਸਿੱਖਣ ਵਿਚ ਅਸਫ਼ਲ ਰਿਹਾ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜਵਾਨ ਲੋਕ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਧੋਖਾ ਖਾਂਦੇ ਹਨ: “ਜੇਕਰ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਪਤਨੀ (ਜਾਂ ਪਤੀ) ਮਿਲ ਗਈ ਜਿਹੜੀ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇ, ਤਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।” ਉਹ ਇਸ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸੁਆਰਥੀ ਸੁਭਾਉ ਅਤੇ ਪਾਪੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਵਿਚ ਹੈ (ਮਰਕੁਸ 7:21-23)। ਮਨੁੱਖ ਅੰਦਰਲੇ ਪਾਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ - ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪਤੀ, ਪਤਨੀ, ਬੱਚਾ ਜਾਂ ਮਿੱਤਰ ਹੋਵੇ - ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ, ਮਾਤਾ, ਭਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਕਨਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੇ ਲਈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਤ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ।

ਇਸ ਨਵੇਂ ਸੰਬੰਧ ਨੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ। ਛੇਤੀ-ਛੇਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰ ਹੋ ਗਏ। ਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਅਗਵਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਤਿੰਨੇ ਮੁੰਡੇ ਵੱਡੇ ਹੋ ਕੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਪਿਤਾ

(ਜੇ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਵਿਚ ਇਕ ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸੀ) ਅਤੇ ਮਾਤਾ (ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀ ਕਨਾਨੀ ਔਰਤ) ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਬਦਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸਾਰੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਦੇ ਆਪੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਜਾਂ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 18:4, 20; ਰੋਮੀਆਂ 6:23)। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇਕਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਉਹ ਅਕਸਰ ਕੁਧਰਮ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਰਾਹ "ਸਿੱਧਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ," ਪਰ ਉਹ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਅਕਸਰ "ਮੌਤ ਦਾ ਰਾਹ" ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਕਹਾਉਤਾਂ 14:12)।

ਆਤਮਿਕ ਖਾਲੀਪਣ ਵਿਚ ਵਧਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਪਲੇਠਾ ਪੁੱਤਰ ਏਰ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੁਰਾ ਸੀ ਕਿ "ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ" (38:7)। ਲਿਖਤ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਾਪ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਯਹੋਵਾਹ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰ ਬੁਰੇ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਯਹੋਵਾਹ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਬੇਅੋਲਾਦ ਵਿਧਵਾ ਤਾਮਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਫਿਰ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪੁੱਤਰ ਓਨਾਨ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦੀ ਅਣਿਆਈ ਮੌਤ ਓਨਾਨ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਜਾਂਚਣ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣੀ ਹੋਵੇਗੀ; ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਿਆ। ਓਨਾਨ ਵੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਬੁਰੇ ਅਤੇ ਸੁਆਰਥੀ ਰਾਹ ਤੇ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ।

ਓਨਾਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਲੈਵੀਰੇਟ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਆਪ ਸੁਆਰਥੀ, ਮਤਲਬੀ ਭਰਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਮ-ਵਾਸ਼ਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਤਾਮਾਰ ਨੂੰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ; ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਤਾਮਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕੀ ਰੱਖਿਆ ਜੋ ਏਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਆ ਕੇ, ਓਨਾਨ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਿਲਖ ਨੂੰ ਤਾਮਾਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਦੇ ਇਸ ਵਿਹਾਰ ਤੋਂ ਯਹੋਵਾਹ ਬਹੁਤ ਅਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਓਨਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ।

ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਮੌਤ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਦੁਖਾਂਤ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਕਿ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਵੇਂ ਮਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਬਾਈਬਲ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ, ਸਾਡਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰ, ਜੀਵਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਜੀਵਨ ਲੈਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਹੈ (ਅੱਯੂਬ 1:21)। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ, ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। "ਕਿਉਂਕਿ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪਰਤਾਪ ਤੋਂ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ" ਅਤੇ "ਪਾਪ ਦੀ ਮਜ਼ਹੂਰੀ ਤਾਂ ਮੌਤ ਹੈ" (ਰੋਮੀਆਂ 3:23; 6:23)। ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜੀਉਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੌਤ ਦੇ ਸਾਢੇ ਵਿਚ। ਮੌਤ ਭਾਵੇਂ ਹਿੰਸਾ, ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਮਰਨਾ ਤੈਅ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇਹੀਆਂ ਵਾਪਸ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਆਦਮ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਈਆਂ

ਸਨ (2:7; 3:19; ਉਪਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ 12:7; ਰੋਮੀਆਂ 5:12)। ਕਦੇ-ਕਦੇ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਲਈ ਖੁਦ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਏਰ ਅਤੇ ਓਨਾਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਾਦਾਬ ਅਤੇ ਅਬੀਹੂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ (ਲੇਵੀਆਂ 10:1-3)। ਜਲ ਪਰਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਬੁਰਿਆਈ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ (ਵੇਖੋ 6:5-13)।

ਜਲ ਪਰਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਬੁਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦੁਨਿਆਵੀ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਔਜਾਰ ਬਣਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (9:6)। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ, ਉਸ ਨੇ ਬੁਰਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਲਈ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਮੌਕਿਆਂ ਤੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਪਾਪ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੰਭੀਰ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿਖਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਪਾਪ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਹੀ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਬੁਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ (ਕੂਚ 12:29, 30; 14:23-28; ਯਹੋਸ਼ੂਆ 10:10, 11) ਅਤੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਆਕੀ ਬੱਚਿਆਂ (ਗਿਣਤੀ 14:36, 37; 16:25-35; 2 ਸਮੂਏਲ 6:7; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 5:1-11)। ਬਾਰੇ ਵੀ ਸੱਚ ਸੀ। ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਖਾਇਆ ਕਿ ਉਹ “ਕਿਸੇ ਦਾ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ” (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 10:34; KJV)। ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿਚ ਕਾਹਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਪਰ “... ਧੀਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਈ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਸਗੋਂ ਸੱਭੇ ਤੋਬਾ ਵੱਲ ਮੁੜਨ” (2 ਪਤਰਸ 3:9)।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਚਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਬੁਰਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿਚ ਮਨ-ਮੌਜੀ ਜਾਂ ਅਨਿਆਈ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ ਤੇ, ਅਬਰਾਹਾਮ, ਇਸਹਾਕ ਅਤੇ ਯਾਕੂਬ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਦੂਮ ਅਤੇ ਅਮੂਰਾਹ ਵਰਗੇ ਬੁਰੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਵਾਰਤਾ ਸੁਣਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਯਹੂਦਾਹ ਕਿਵੇਂ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਏਰ ਅਤੇ ਓਨਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਇਕ ਸੰਜੋਗ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂ ਸੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸ਼ਾਇਦ ਤਾਮਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ? ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੁਰੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ? ਕੀ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੋਚਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ?

ਉਤਪਤ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਨੈਤਿਕ ਅੰਨ੍ਹੇਪਣ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਦੇ ਇਸਹਾਕ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਚੇ ਏਸਾਓ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਹੋਣਗੇ। ਉਹ ਉਸ ਝਗੜੇ ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣੂ ਸਨ ਜੋ ਲਾਬਾਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਵਿਕਸਤ ਕਰ ਲਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਕਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬਦਲਾ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਯੂਸੁਫ਼ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਵੇਚ ਕੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੇਰ ਉਦੋਂ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇਸ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਕਿ

ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਕਾਰਣ ਮਰੇ ਸਨ, ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਤਾਮਾਰ ਉੱਤੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਕੀ ਉਹ ਸਰਾਪੀ ਗਈ ਸੀ? ਉਸ ਨੂੰ ਇਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਡਰ ਸੀ; ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਫੇਕੀ ਆਸ ਨਾਲ ਪੇਕੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਉਹ ਸ਼ੇਲਾਹ ਤੋਂ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਜਣੇਗੀ (38:11)। ਯਹੂਦਾਹ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਵਾਅਦੇ ਦਾ ਆਦਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਦੇ ਪੂਰਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨੂੰਹ। ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਗਲੀ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮੌਤ ਸੀ। ਹੁਣ ਤੱਕ, ਤਾਮਾਰ ਸਮਝ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ੇਲਾਹ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਲਈ ਦੇਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚੀ। ਜਦੋਂ ਯਹੂਦਾਹ ਭੇਡਾਂ ਦੀ ਉੱਨ ਕਤਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਤਿਮਨਾਥ ਨੂੰ ਗਿਆ, ਤਾਮਾਰ ਕੰਜਰੀ ਦੇ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਿਨ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਉਸ ਫਾਟਕ ਉੱਤੇ ਜਿਹੜਾ ਤਿਮਨਾਥ ਦੇ ਰਸਤੇ ਉੱਤੇ ਸੀ ਜਾ ਬੈਠੀ।

ਜਿਵੇਂ ਤਾਮਾਰ ਨੇ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕੰਜਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਯੋਨ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਯੋਨ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਕੋਲ ਦੇਣ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਮੋਹਰ, ਰੱਸੀ ਅਤੇ ਲਾਠੀ ਛੱਡ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨੂੰਹ ਨਾਲ ਸੰਭੋਗ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਉਹ ਗਰਭਵੰਤੀ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰਾਹ ਨਿੱਕਲ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗਹਿਣੇ ਪਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਖੱਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਕੰਜਰੀ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ। ਫਿਰ, ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਾਮਾਰ ਨੇ ਯਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਰੀ ਦਾ ਗਰਭ ਵੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਪ ਦੇ ਲਈ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ; ਪਰ ਜਦੋਂ ਤਾਮਾਰ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗਹਿਣੇ ਪਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ - ਉਸ ਦੀ ਮੋਹਰ, ਰੱਸੀ ਅਤੇ ਲਾਠੀ - ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪਾਪ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕਹੀ: “ਉਹ ਮੈਥੋਂ ਧਰਮੀ ਹੈ ਕਿਉਂਜੋ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸ਼ੇਲਾਹ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ” (38:26)।

ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤਾਮਾਰ ਪਾਪ ਰਹਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਭਾਵ ਵਿਚ ਧਰਮੀ ਸੀ ਜਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰੀ ਸੀ; ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਹ ਪਾਪ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਤਾਮਾਰ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ, ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਪਾਪ ਤਾਮਾਰ ਦੇ ਪਾਪ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਸੀ। ਵਚਨ ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਆਖਿਆਕਾਰ ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਪ ਦੂਜੇ ਪਾਪ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਿਲਾਤੁਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਸਭਾ ਦੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਕੇਫ਼ਾਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਝੂਠੇ ਦੇਸ਼ ਲਾ ਕੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿਲਾਤੁਸ ਵੀ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਪਾਪ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਜਿਨ ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਉਹ ਦਾ ਪਾਪ ਵੱਧ ਹੈ” (ਯੂਹੰਨਾ 19:11; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 3:22-30)। ਯਿਸੂ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੇ ਉਹੋ ਜਿਹੀ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਜੋ ਉਤਪਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਹੈ।

ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਤਾਮਾਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਦੋਹਰੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਯਹੂਦਾਹ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਨਾਨੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਇਕ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਭੇਡਾਂ ਦਾ ਇੱਜੜ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੋਕਰ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਉੱਨ ਕਤਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਤਾਮਾਰ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਸੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਧਨ ਦੌਲਤ, ਤੁਰਬਾ, ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਗਰਭਵੰਤੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਦੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਨੋ ਮਾਰਨ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ! ਨਾ ਤਾਂ ਪਿਤਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਤਾਮਾਰ ਦੇ ਗਰਭਵੰਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਲਈ ਖੁਦ ਯਹੂਦਾਹ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਦੋਹਰਾ ਮਾਪਦੰਡ ਅਪਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਇਕ ਔਰਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਤਾਮਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੁਰਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਨਾਹਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਦੋਹਰੇ ਮਾਪਦੰਡ ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਯਿਸੂ ਦਾ ਵੀ ਸਾਹਮਣਾ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਇਕ ਤੀਵੀਂ ਜ਼ਨਾਹ ਕਰਦੀ ਫੜੀ ਗਈ (ਯੂਹੰਨਾ 8:3-11)। ਫ਼ਰੀਸੀ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਪਥਰਾਓ ਕਰਕੇ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਯਹੂਦੀ ਆਗੂ ਕੁਝ ਢੁਕਵੇਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ: ਉਹ ਆਦਮੀ ਕਿੱਥੇ ਸੀ? ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੀਵੀਂ ਨਾਲ ਜ਼ਨਾਹ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਰੰਗੇ ਹੱਥ ਜ਼ਨਾਹ ਕਰਦੀ ਫੜ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ? ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਚੁੱਪ ਸਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਨਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੀਵੀਂ ਨੇ ਜੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ ਤੇ ਇਕ ਪਾਪ ਸੀ, ਪਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਉਹ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਦੋਹਰੇ ਮਾਪਦੰਡ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸ਼ਰਾ ਦੇਸ਼ੀ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਸੀ (ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 22:22)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਪਾਖੰਡੀ ਯਹੂਦੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, “ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਰਦੋਖ ਹੋਵੇ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੱਥਰ ਮਾਰੇ” (ਯੂਹੰਨਾ 8:7)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰ ਕੇ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਉੱਥੋਂ ਖਿੱਸਕ ਗਏ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਅਤੇ ਉਹ ਤੀਵੀਂ ਉੱਥੇ ਇਕੱਲੇ ਰਹਿ ਗਏ। ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, “ਏਦੋਂ ਅੱਗੇ ਫੇਰ ਪਾਪ ਨਾ ਕਰੀ” (ਯੂਹੰਨਾ 8:11)।

ਸਿੱਟਾ। ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਪਰਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ: ਤਾਮਾਰ ਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀ ਔਰਤ ਦੇ ਰਾਹੀਂ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਪਟ ਦਾ ਪਰਦਾ ਫਾਸ ਕੀਤਾ। ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ, ਪਾਪ ਦੀ ਧਾਰਣਾ, ਕਿਰਪਾ ਅਤੇ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸਬਕ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਮਿਸਰ ਵਿਚ ਯੂਸੁਫ਼ ਨਾਲ

ਪੁਨਰਮੇਲ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਫੇਰ ਤੋਂ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਦੇ। ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਸੀ। ਕੀ ਤਾਮਾਰ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਹੀ ਗੋਤ ਦੀ ਵੱਡੀ-ਵੱਡੀ ਬਣਨ ਲਈ ਬਚ ਜਾਵੇਗੀ? ਕੀ ਯਹੂਦਾਹ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਪਾਵੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਸੱਚੇ ਆਗੂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉੱਤਰ ਵੱਡੀ ਜਿਹੀ "ਹਾਂ" ਹੈ। ਪਰਮੇਸੁਰ, ਆਪਣੇ ਦੈਵੀ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ, ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਲਈ ਭਲੇ ਅਤੇ ਬੁਰੇ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 8:28)। ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਤਾਮਾਰ ਦੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਯੋਨ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜੋੜੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਦਾ ਨਾਮ ਪਾਰਸ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦਾ ਨਾਮ ਜ਼ਾਰਹ ਸੀ (38:29, 30)। ਪਾਰਸ ਤੋਂ ਰੂਥ ਦਾ ਪਤੀ ਬੋਅਜ਼ ਜੰਮਿਆ; ਫਿਰ ਦਾਊਦ ਰਾਜਾ ਅਤੇ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਜਗਤ ਦਾ ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ, ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਜੰਮਿਆ (ਵੇਖੋ ਰੂਥ 4:18-22; ਮੱਤੀ 1:1-17)।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਗੋਰਡਨ ਜੇ. ਵੈਨਹਮ, *ਜੈਨੇਸਿਸ 16-50*, ਵਰਡ ਬਿਬਲੀਕਲ ਕਮੈਂਟਰੀ, ਜਿਲਦ 2 (ਡਾਲਸ: ਵਰਡ ਬੁਕਸ, 1994), 366. ²ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਇਬਰਾਨੀ ਨਾਮ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਸਮਾਂ ਬੀਤਦਾ ਗਿਆ ਬਦਲਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਅੰਜਣ *x* (ਅਲੇਫ) ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। (ਡੋਲ ਡਬਲਿਊ. ਮੇਨਰ ਦੀ ਪੁਸਤਕ *ਦਿ ਐਂਕਰ ਖਾਈਬਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ*, ਸੰਪਾ., ਡੇਵਿਡ ਨੋਏਲ ਫਰੀਡਮੈਨ [ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਡੱਬਲਡੇਏ, 1992] ਵਿਚ ਸਫ਼ਾ 1:904 ਤੇ "ਕਜੀਬ [ਬਾਂ]" ਹੈ। ³ਨਾਮ "ਏਰ" (אֵר, *ਏਰ*) ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ "ਬਦ"/"ਬੁਰਾ" (בָּר, *ਰਾ*) ਦੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਦੇ ਵਿਅੰਜਣ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਵੈਨਹਮ ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਅਨੁਵਾਦ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਜੋੜ-ਤੋੜ ਨੂੰ ਸਮਝ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਏਰ ਨੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ" (ਵੈਨਹਮ, 366)। ⁴ਯਹੋਵਾਹ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਦੇ ਲਈ ਮਾਰਣ ਦੇ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: ਨਾਦਾਬ ਅਤੇ ਅਬੀਹੂ (ਲੇਵੀਆਂ 10:1-3), ਉਹ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੂਸਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕੀਤੀ ਸੀ (ਗਿਣਤੀ 16:31-35), ਉੱਜੀਯਾਹ (2 ਸਮੂਏਲ 6:6, 7) ਅਤੇ ਹਨਾਨਿਯਾ ਅਰ ਸਫ਼ੀਰਾ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 5:1-11)। ⁵"ਲੈਵੀਰੇਟ" ਸ਼ਬਦ ਲਾਤੀਨੀ ਸ਼ਬਦ *ਲੈਵਿਰ* ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਪਤੀ ਦਾ ਭਰਾ" (ਅਰਥਾਤ, "ਦਿਓਰ")। ਇਸ ਦੇ ਸਮਾਨ ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *אַב* (*ਯਾਬਾਮ*) ਹੈ। ⁶ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਦਿਓਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੂਥ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਦੱਸਦੀ ਹੈ (ਰੂਥ 1:5; 3:12; 4:5, 10)। ⁷ਪਵਿੱਤਰ ਵੇਸਵਾਪਣ ਪਰਬ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਕਨਾਨ ਵਿਚ ਕਈ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਫੈਲਦਾ ਹੀ ਗਿਆ (ਹੋਸ਼ੇਆ 4:13, 14; 9:1, 2)। ⁸ਬੀਓਫਿਲ ਜੇ. ਮੀਕ, ਅਨੁਵਾਦ, "ਦ ਮਿਡਲ ਅਸੀਰੀਅਨ ਲਾਅਜ਼," *ਏਨਸੀਕਲੋਪੀਡੀਆ ਓਫ਼ ਈਸਟਰਨ ਟੈਕਸਟਸ ਗੀਲੇਟਿੰਗ ਟੂ ਦਿ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ*, ਤੀਜਾ ਸੰਸਕਰਣ, ਸੰਪਾ., ਜੇਮਸ ਬੀ. ਪਰਿਟਚਾਰਡ (ਪ੍ਰਿੰਸਟਨ, ਨਿਊ ਜਰਸੀ: ਪ੍ਰਿੰਸਟਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈਸ, 1969), 183 (ਨੰ. A40)। ⁹ਬਬੂਏਲ (ਨਾਹੋਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ) ਦੇ ਧੀ ਰਿਬਕਾਹ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮ ਮਸੋਪੋਤਾਮੀਆ ਤੋਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਨਾਨ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸਹਾਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੱਲ ਆਉਂਦਾ ਵੇਖਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਬੁਰਕਾ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਢੱਕ ਲਿਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਨੇ ਬੁਰਕੇ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਿਮਰਤਾ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਸੀ (24:65)। ¹⁰ਵਿਕਟਰ ਪੀ. ਹੈਮਿਲਟਨ, *ਦ ਬੁਕ ਆਫ ਜੈਨੇਸਿਸ: ਚੈਪਟਰਸ 18-50*, ਦ ਨਿਊ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦਿ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ (ਗਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬਾਰਕਲੇਅ ਏਰਡਮੈਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1995), 442-43.

¹¹ਮੀਕ, 184 (ਨੰ. A43)। ¹²ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ, 182 (ਨੰ. A33); ਐਲਬਰੈਚ ਗੇਟਜੇ, ਅਨੁਵਾਦ, *ਏਨਸੀਕਲੋਪੀਡੀਆ ਓਫ਼ ਈਸਟਰਨ ਟੈਕਸਟਸ* ਵਿਚ ਸਫ਼ਾ 196 (ਨੰ. 2.193) ਤੇ "ਦ ਹਿਤਾਈਟ ਲਾਅਜ਼" ਹੈ। ¹³ਰੂਫ਼ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ, ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਮੰਗਣੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜਨਾਹਕਾਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ

ਪਥਰਾਓ ਕਰਕੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਸੀ (ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 22:23, 24)। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਾੜ ਕੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਕ ਜਾਜਕ ਦੀ ਧੀ ਦੇ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਕੰਜਰੀ ਬਣ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਭਰਿਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ (ਲੇਵੀਆਂ 21:9)। ¹⁶ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਘਰਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਕੱਲੀ ਮਾਂ ਜਾਂ ਇਕੱਲਾ ਪਿਤਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਦੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਦੁਖਦਾਈ ਨਤੀਜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।